

Dosarul nr. 2ra-194/22
2-17211592-01-2ra-11022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Badan-Melnic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Pruteanu, I. Țurcan, A. Panov)

DECIZIE

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Organic Protect”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Organic Protect” împotriva Gospodăriei Țărănești „Sîrbu Sanda Ștefan”, Gospodăriei Țărănești „Sîrbu Daniel” și a Sandei Sîrbu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității, amenzii pecuniare și a cheltuielilor de judecată,

la cererea reconvențională depusă de Gospodăria Țărănească „Sîrbu Sanda Ștefan” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Organic Protect” cu privire la constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare și

la cererea reconvențională depusă de Sîrbu Sanda împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Organic Protect” cu privire la constatarea nulității contractului de fidejusiune,

împotriva deciziei din 05 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Organic Protect”, au fost admise apelurile declarate de Sîrbu Sanda și Gospodăria Țărănească „Sîrbu Sanda Ștefan”, reprezentată de avocatul Gafton Vasile și a fost casată parțial hotărârea din 17 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind emisă în partea casată o hotărâre nouă,

constată:

La data de 15 noiembrie 2017, SRL „Organic Protect” a depus cerere de chemare în judecată împotriva GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, GȚ „Sîrbu Daniel” și a Sandei Sîrbu cu

privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității, amenzii pecuniare și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 04 aprilie 2017, în calitate de vânzător, a încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 28-BV cu GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, în calitate de cumpărător. Conform pct. 1.1 din contract, vânzătorul s-a obligat să transmită în proprietatea cumpărătorului produse de uz fitosanitar, fertilizanți foliari și semințe, iar, ultimul s-a obligat să primească marfa și să achite costul acesteia.

A susținut că recepționarea mărfii de către cumpărător este confirmată prin facturile fiscale seria FA 5559340 din 04 aprilie 2017, seria FA 5559360 din 13 aprilie 2017, seria FA 5559564 din 15 mai 2017, seria FA 5561041 din 19 mai 2017, seria JU 2137488 din 31 mai 2017, seria JU 2137290 din 27 iunie 2017, seria JU 2137388 din 28 iunie 2017, seria JU 2137320 din 06 iulie 2017 și seria JU 2338143 din 02 august 2017 și anexele la contract.

Reclamantul a menționat că potrivit anexelor la contractul de vânzare-cumpărare nr. 25-BV din 04 aprilie 2017, cumpărătorul avea obligația să achite costul mărfii până la data de 15 septembrie 2017.

A notat că drept garanție a achitării integrale și în termen a datoriei, a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 25-BV/F din 04 aprilie 2017, prin care Sanda Sîrbu a devenit fidejutor cu răspundere deplină a obligațiilor asumate de GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” față de vânzător. Însă, la data scadenței, cumpărătorul nu a achitat integral suma. Prin pretenția nr. 121 din 30 septembrie 2017 a solicitat GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” și fidejutorului Sîrbu Sandală să achite datoria în sumă de 110 095,95 de lei în termen de 5 zile calendaristice din momentul recepționării acesteia. Pretenția a fost recepționată la 04 octombrie 2017, însă, în termenul acordat datoria nu a fost stinsă.

A precizat că existența datoriei în mărime de 110 095,95 de lei se confirmă prin actul de verificare din 02 noiembrie 2017.

SRL „Organic Protect” a invocat că în conformitate cu pct. 7.2.1 din contractul de vânzare-cumpărare, în cazul în care cumpărătorul nu achită în termen datoria acumulată, va achita vânzătorului o amendă pecuniară în mărime de 25 % din suma datorată. Astfel, amenda pecuniară, datorată de către părți, constituie suma de 27 523,99 de lei. De asemenea, în pct. 7.2.1 din contract, părțile au prevăzut o penalitate în mărime de 0,5 % din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere a plății de către cumpărător. Pentru perioada 16 septembrie 2017 – 01 noiembrie 2017 penalitatea constituie 25 872,55 de lei.

A mai indicat că, conform art. 619 alin. (2) din Codul civil, părții urmează să achite dobânda de întârziere în sumă de 2551,81 de lei pentru perioada 16 septembrie 2017 – 01 noiembrie 2017.

Reclamanta a solicitat, după concretizarea cerințelor la 13 martie 2020, încasarea în mod solidar din contul părților a datoriei în sumă de 110 095,95 de lei, dobânzii de întârziere - 2551,81 de lei, penalității – 25 872,55 de lei, amenzii pecuniare – 27 523,99 de lei, taxei de stat – 4981,33 de lei și a cheltuielilor pentru asigurarea acțiunii - 2505 lei.

La data de 16 octombrie 2018 administratorul GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, Sîrbu Sanda, a înaintat acțiune reconvențională împotriva SRL „Organic Protect” cu privire la constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 28-BV din 04 aprilie 2017, inclusiv a tuturor anexelor la acesta nr. 2 din 13 aprilie 2017, nr. 4 din 19 mai 2017, nr. 5 din 27 iunie 2017, nr. 7 din 06 iulie 2017, nr. 8 din 02 august 2017 și nr. 9 din 02 august 2017 (f.d. 95, volumul I).

În motivarea acțiunii reconvenționale administratorul Sîrbu Sanda a indicat că nu a semnat cu SRL „Organic Protect” contractul de vânzare-cumpărare nr. 28-BV din 04 aprilie 2017, precum nici anexele nr. 2 din 13 aprilie 2017, nr. 4 din 19 mai 2017, nr. 5 din 27 iunie 2017, nr. 7 din 06 iulie 2017, nr. 8 din 02 august 2017 și nr. 9 din 02 august 2017, aceste acte fiind lovite de nulitate absolută.

A invocat că, contractul de vânzare-cumpărare este un act juridic bilateral cu titlu oneros. Conform art. 195 din Codul civil, actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, iar, conform art. 196 alin. (3) din Codul civil, actul juridic bilateral este manifestarea de voință concordantă a două părți. Astfel, pentru ca un act juridic să fie valabil, trebuie să existe consimțământul persoanei la încheierea acestuia, exprimat cu intenția de a produce efecte juridice, condiție de valabilitate ce nu a fost întrunită în speță.

La data de 16 octombrie 2018 Sîrbu Sanda a înaintat acțiune reconvențională împotriva SRL „Organic Protect” cu privire la constatarea nulității contractului de fidejusiune nr. 28-BV/F din 04 aprilie 2017 (f.d. 99, volumul I).

În motivarea acțiunii reconvenționale Sîrbu Sanda a indicat că nu a semnat cu SRL „Organic Protect” contractul de fidejusiune nr. 28-BV/F din 04 aprilie 2017, respectiv, acest act este lovit de nulitate absolută, deoarece nu și-a exprimat consimțământul la încheierea acestuia, precum nici nu a împuternicit alte persoane să semneze contractul de fidejusiune.

Prin hotărârea din 17 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea inițială depusă de SRL „Organic Protect” și s-a încasat, în mod solidar, de la GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” și Sîrbu Sanda în beneficiul SRL „Organic Protect” suma de 49 887,96 de lei în contul datoriei formate în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 28-BV din 04 aprilie 2017 și a contractului de fidejusiune nr. 28-BV/F din 04 aprilie 2017, suma de 11 723,21 de lei cu titlu de penalitate, suma de 1848,33 de lei pentru compensarea cheltuielilor de plată a taxei de stat și suma de 2505 lei – cheltuieli de asigurare a acțiunii. În rest, acțiunea inițială a fost respinsă ca neîntemeiată. Acțiunile reconvenționale înaintate de GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” și Sîrbu Sanda au fost respinse ca neîntemeiate.

La data de 24 februarie 2021 GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, reprezentată de avocatul Gafton Vasile, a declarat apel împotriva hotărârii din 17 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie respinsă integral, iar acțiunile reconvenționale să fie admise.

La data de 09 martie 2021 Sîrbu Sanda a declarat apel împotriva hotărârii din 17 februarie 2021 a Judecătorei Chişinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie respinsă integral, iar acțiunile reconvenționale să fie admise.

La data de 16 martie 2021, SRL „Organic Protect” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii în partea respingerii acțiunii inițiale și emiterea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea inițială să fie admisă integral, în rest hotărârea din 17 februarie 2021 a Judecătorei Chişinău, sediul Centru să fie menținută.

Prin decizia din 05 octombrie 2021 a Curții de Apel Chişinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Organic Protect” și au fost admise apelurile declarate de GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, reprezentată de avocatul Gafton Vasile și Sîrbu Sanda, fiind casată hotărârea din 17 februarie 2021 a Judecătorei Chişinău, sediul Centru în partea încasării în mod solidar din contul GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” și al Sandei Sîrbu a datoriei, penalității și compensării cheltuielilor de judecată, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea depusă de SRL „Organic Protect a fost respinsă ca neîntemeiată. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută. Totodată, s-a încasat de la SRL „Organic Protect” în beneficiul GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” suma de 3863 de lei și în beneficiul Sandei Sîrbu suma de 1498,75 de lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de apel.

La data de 21 ianuarie 2022 SRL „Organic Protect” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și parțială a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii acțiunii inițiale și emiterea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea inițială să fie admisă integral, în rest hotărârea din 17 februarie 2021 a Judecătorei Chişinău, sediul Centru să fie menținută.

În motivarea recursului s-a invocat că, concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu materialele cauzei, instanța nu a examinat minuțios probele prezentate în instanța de fond și nu s-a expus asupra probelor prezentate în apel.

A indicat că este eronată aprecierea instanței de apel precum că contractul de vânzare-cumpărare este semnat de GȚ „Sîrbu Daniel” și a fost executat, deoarece nu corespunde realității, obligațiile financiare asumate în temeiul acestui contract nefiind executate până în prezent. Iar, referitor la contractul de fidejusiune precum că este aplicată o semnătură fără aplicarea ștampilei, a menționat că acest contract este încheiat cu o persoană fizică, respectiv, trebuie doar semnat.

Recurenta a afirmat că, nerecunoașterea de către Sîrbu Sanda a faptului încheierii și semnării contractelor, nu-l scutește pe cumpărător de obligațiile financiare asumate, or, intimata nu a prezentat probe care să confirme că semnătura nu îi aparține.

A notat că într-adevăr, pe facturile fiscale seria FA 5559360 din 13 aprilie 2017, seria FA 5561041 din 19 mai 2017, seria JU 2137488 din 31 mai 2017, seria JU 2137290 din 27 iunie 2017 și seria JU 2338143 din 02 august 2017, este aplicată ștampila GȚ „Sîrbu Daniel”, însă, pe factura din 02 august 2017 este aplicată și ștampila

GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”. Mai mult ca atât, la dosar au fost prezentate anexele nr. 2 din 13 aprilie 2017, nr. 4 din 19 mai 2017, nr. 5 din 27 iunie 2017, nr. 7 din 06 iulie 2017, nr. 8 și nr. 9 din 02 august 2017, pe care este aplicată ștampila GȚ „Sîrbu Daniel”, iar pe anexele nr. 8 și nr. 9 din 02 august 2017 mai este aplicată și ștampila GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”.

Recurenta consideră că cele expuse supra, demonstrează faptul că atât instanța de fond, cât și instanța de apel, au dat o apreciere greșită probelor anexate, deoarece marfa de iure și de facto a fost recepționată de către companiile intimate, respectiv, valoarea acesteia urma a fi achitată în termenele indicate în contract și anexe.

Referitor la livrarea mărfii prin facturile fiscale FA 5559340 din 04 aprilie 2017, FA 5559564 din 15 mai 2017, JU 2137388 din 28 iunie 2017 și JU 2137320 din 06 iulie 2017 și lipsa lor materialele cauzei, SRL „Organic Protect” a reiterat că Sîrbu Daniel a recunoscut că aceste facturi se află la el, dar nu le restituie până când nu i se oferă o reducere, fapt descris în ordonanța privind refuzul începerii urmăririi penale și clasarea procesului penal din 06 aprilie 2018. Ulterior însă, Sîrbu Daniel a declarat că GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” nu are datorii față de SRL „Organic Protect”, întrucât actele confirmative sunt la el și vânzătorul nu deține acte ce ar confirma livrarea și recepționarea mărfii. Aceste circumstanțe au fost confirmate de către Sîrbu Daniel în declarațiile depuse, precum și de către martorii Bordian Victor și Știrbu Vitalie.

A mai indicat că, faptul recunoașterii de către Sîrbu Daniel că o parte din facturi sunt la el, rezultă și din încheierea din 08 februarie 2018 a ofițerului superior al IP Florești, în privința căreia instanța de apel nu s-a expus și nu a motivat de ce respinge această probă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 05 octombrie 2021.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la 09 decembrie 2021 la adresa electronică a SRL „Organic Protect” (f.d. 115-116, volumul II).

Astfel, recursul, declarat la 21 ianuarie 2022, este în termen.

La data de 11 februarie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, GȚ „Sîrbu Daniel” și Sanda Sîrbu (f.d. 129, 131-133, volumul II), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

Referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 04 mai 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de

Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele dosarului rezultă că potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 28-BV din 04 aprilie 2017 SRL „Organic Protect”, în calitate de vânzător, s-a obligat să transmită în proprietatea cumpărătorului GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, produse de uz fitosanitar, fertilizanți foliari și semințe, iar, ultimul s-a obligat să primească marfa și să achite costul acesteia (f.d. 10-14, volumul I).

În conformitate cu pct. 7.2.1 din contractul de vânzare-cumpărare, în cazul în care cumpărătorul nu achită în termen datoria acumulată, va achita vânzătorului o amendă pecuniară în mărime de 25 % din suma datorată. Iar, în pct. 7.2.1 din contract, părțile au prevăzut o penalitate în mărime de 0,5 % din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere a plății de către cumpărător.

Pe contractul de vânzare-cumpărare au fost aplicate ștampilele SRL „Organic Protect” și a GȚ „Sîrbu Daniel”.

În vederea garantării achitării integrale și în termen a datoriei, a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 25-BV/F din 04 aprilie 2017 între SRL „Organic Protect”, în calitate de creditor și Sîrbu Sanda, în calitate de fidejutor, prin care ultima a garantat executarea de către GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” a obligațiilor asumate prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 28-BV din 04 aprilie 2017 (f.d. 15-16, volumul I).

Potrivit actului de verificare privind decontările reciproce în perioada 01 ianuarie 2017 – 02 noiembrie 2017, semnat unilateral de către SRL „Organic Protect”, la data de 02 noiembrie 2017 datoria GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” constituie suma de 110 095,95 lei (f.d. 7, volumul I).

Prin pretenția nr. 121 din 30 septembrie 2017, SRL „Organic Protect” a solicitat GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” și Sandei Sîrbu să achite datoria în mărime de 110 095,95 lei în termen de 5 zile calendaristice (f.d. 20, volumul I).

Pretenția a fost recepționată de GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” și Sîrbu Sanda la data de 04 octombrie 2017, conform semnăturilor aplicate pe avizele de recepție (f.d. 21, volumul I), însă, datoria solicitată nu a fost stinsă.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „Organic Protect” a solicitat încasarea în mod solidar din contul GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, GȚ „Sîrbu

Daniel” și a Sandei Sîrbu a datoriei în sumă de 110 095,95 de lei, dobânzii de întârziere - 2551,81 de lei, penalității – 25 872,55 de lei, amenzii pecuniare – 27 523,99 de lei, taxei de stat – 4981,33 de lei și a cheltuielilor pentru asigurarea acțiunii - 2505 lei.

Administratorul GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, Sîrbu Sanda, a înaintat acțiune reconvențională împotriva SRL „Organic Protect”, prin care a solicitat constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 28-BV din 04 aprilie 2017, inclusiv a tuturor anexelor la acesta nr. 2 din 13 aprilie 2017, nr. 4 din 19 mai 2017, nr. 5 din 27 iunie 2017, nr. 7 din 06 iulie 2017, nr. 8 din 02 august 2017 și nr. 9 din 02 august 2017 (f.d. 95, volumul I).

De asemenea, Sîrbu Sanda a înaintat acțiune reconvențională împotriva SRL „Organic Protect”, solicitând constatarea nulității contractului de fidejusiune nr. 28-BV/F din 04 aprilie 2017 (f.d. 99, volumul I).

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii inițiale și a încasat, în mod solidar, de la GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” și Sîrbu Sanda în beneficiul SRL „Organic Protect” suma de 49 887,96 de lei în contul datoriei formate în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 28-BV din 04 aprilie 2017 și a contractului de fidejusiune nr. 28-BV/F din 04 aprilie 2017, suma de 11 723,21 de lei cu titlu de penalitate, suma de 1848,33 de lei pentru compensarea cheltuielilor de plată a taxei de stat și suma de 2505 lei – cheltuieli de asigurare a acțiunii, în rest acțiunea inițială fiind respinsă ca neîntemeiată. Acțiunile reconvenționale înaintate de GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” și Sîrbu Sanda au fost respinse ca neîntemeiate.

Prima instanță a concluzionat că faptele invocate în acțiunile reconvenționale nu sunt probate, fiind declarative, deoarece la dosar nu au fost prezentate probe pertinente și concludente din care ar rezultă că, contractele de vânzare-cumpărare și fidejusiune nu ar fi fost semnate de către Sîrbu Sanda.

Cu referire la acțiunea inițială a SRL „Organic Protect”, instanța de judecată a indicat că la cererea de chemare în judecată au fost prezentate următoarele facturi fiscale: nr. JU 2338143 din 02 august 2017, care confirmă livrarea mărfii în mărime de 10999,20 lei, nr. JU 2137290 din 27 iunie 2017 în mărime de 13181,61 lei, nr. JU 2137488 din 31 mai 2017 în mărime de 8349,08, nr. FA 55611041 din 19 mai 2017 în mărime de 8428,82 lei și nr. FA 5559360 din 13 aprilie 2017 în mărime de 8929,25 lei. În total, suma facturată de SRL „Organic Protect” în temeiul contractului de vânzare-cumpărare, încheiat cu GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, constituie 49 887,96 de lei, sumă care urmează a fi încasată în mod solidar din contul cumpărătorului și al fidejursorului, documentele primare prezentate confirmând prestației vânzătorului și apariția obligației de plată. În restul sumei de 60 207, 99 de lei, instanței nu i-au fost prezentate probe materiale care confirmă existența acestei datorii, fapt ce creează dubii rezonabile referitoare la livrarea mărfii în adresa GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”.

Ulterior, instanța de apel, prin decizia din 05 octombrie 2021, a respins apelul declarat de SRL „Organic Protect” și a admis apelurile declarate de GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, reprezentată de avocatul Gafton Vasile și Sîrbu Sanda, a casat hotărârea

instanței de fond în partea încasării în mod solidar din contul GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” și al Sandei Sîrbu a datoriei, penalității și compensării cheltuielilor de judecată și a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de SRL „Organic-Protect a fost respinsă ca neîntemeiată. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută. Totodată, s-a încasat de la SRL „Organic Protect” în beneficiul GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” suma de 3863 de lei și în beneficiul Sandei Sîrbu suma de 1498,75 de lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, consideră că instanța de apel a examinat superficial circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei și a emis o decizie nemotivată și contradictorie.

În conformitate cu 238 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit art. 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Conform art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, limitele apelului și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

Respectiv, conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 19 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43).

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în normele enunțate, instanța de recurs constată că instanța de apel, adoptând soluția pe caz, nu a elucidat toate circumstanțele esențiale ale cauzei, fapt ce a dus la adoptarea unei soluții pripite și nemotivate.

În decizia contestată, instanța de apel a reținut că contractul de vânzare-cumpărare nr. 28-BV din 04 aprilie 2017 este semnat de GȚ „Sîrbu Daniel” și SRL „Organic Protect”, deși parte contractantă este indicată GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, în calitate de cumpărător, totuși, la compartimentul semnătură este aplicată ștampila GȚ „Sîrbu Daniel”, contract care de fapt a și fost executat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel doar a indicat că, contractul de vânzare-cumpărare nr. 28-BV din 04 aprilie 2017 a fost executat, fără însă, a motiva această concluzie, fiind neclară, în condițiile în care la materialele cauzei lipsesc înscrisuri din care să rezulte achitarea datoriei formate în baza acestui contract.

Instanța de apel a mai constatat că facturile fiscale seria FA 5559360 din 13 aprilie 2017, seria FA 5561041 din 19 mai 2017, seria JU 2137488 din 31 mai 2017, seria JU 2137290 din 27 iunie 2017 și seria JU 2338143 din 02 august 2017, sunt eliberate pe numele GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, însă recepționarea era efectuată de GȚ „Sîrbu Daniel”, care aplica ștampila pe toate facturile fiscale prezentate. La fel, pe actul de verificare privind decontările reciproce pe perioada de la 01 ianuarie 2017 până la 02 noiembrie 2017 între SRL „Organic Protect” și GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, nu este aplicată semnătura și ștampila GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că este eronată concluzia instanței de fond precum că actele primare, care au fost prezentate în instanța de judecată de SRL „Organic Protect” și care au la bază contractul de vânzare-cumpărare nr. 28-BV din 04 aprilie 2017, fac dovada prestației vânzătorului și apariției obligației de plată a cumpărătorului GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, deoarece atât contractul de vânzare-cumpărare, cât și contractul de fidejusiune, nu a fost semnat de către GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” sau Sîrbu Sanda persoană fizică.

Instanța de recurs reține că, potrivit ordonanței din 06 aprilie 2018 a procurorului în Procuratura raionului Florești, Vasile Revencu, la 07 martie 2018 a parvenit plângerea directorului SRL „Organic Protect” împotriva acțiunilor pretins ilegale ale

lui Sîrbu Daniel, conducător al GȚ „Sîrbu Daniel” și ale Sandei Sîrbu, conducător al GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, manifestate prin refuzul restituirii companiei SRL „Organic Protect” a actelor de livrare a mărfurilor și achiziționarea lor de către GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan”, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 28-BV din 04 aprilie 2017, precum și refuzul acestora de a achita prețul mărfii achiziționate în sumă totală de 110 095,95 lei (f.d. 124-125, volumul I).

Prin această ordonanță s-a dispus neînceperea urmăririi penale în privința faptului dat, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu clasarea procesului penal.

Fiind audiat de către organul de urmărire penală, Sîrbu Daniel a recunoscut conlucrarea cu reprezentanții SRL „Organic Protect”, manifestată prin procurarea pe parcursul lunilor aprilie-mai 2017 a substanțelor chimice destinate pentru prelucrarea pomilor fructiferi din livadă. Însă, careva contracte de vânzare-cumpărare cu aceștia nu a semnat, limitându-se la înțelegerea verbală că prețul pentru marfa procurată îl va achita toamna, după recoltarea deplină a merelor. Însă, deoarece substanțele chimice procurate de la SRL „Organic Protect” erau de calitate proastă, după prelucrare, pomii s-au îmbolnăvit și în rezultat, fructele au început să cadă. Din aceste motive, până la moment nu a achitat prețul mărfii procurate, recunoscând că la moment la el se află două contracte de vânzare-cumpărare cu nr. 28-BV încheiate la 04 aprilie 2017 și pe care este aplicată numai semnătura reprezentantului SRL „Organic Protect” și ștampila acestei companii. Cum a ajuns un contract asemănător cu semnătura sa și cu ștampila GȚ „Sîrbu Daniel” la reprezentanții SRL „Organic Protect”, nu poate explica.

În decizie, instanța de apel a menționat că este în imposibilitate de a dispune încasarea datoriei din contul GȚ „Sîrbu Daniel”, deoarece nu a fost stabilită vinovăția acestuia, la materialele cauzei fiind prezentată ordonanța de refuz în începerea urmăririi penale din 06 aprilie 2018.

Totodată, instanța de apel a indicat că încheierea și executarea unilaterală a contractelor de vânzare-cumpărare și de fidejusiune, nu a fost negată de SRL „Organic Protect” și persoana fizică Sîrbu Daniel, care acționa din numele GȚ „Sîrbu Daniel”. Astfel, faptul semnării facturilor fiscale din partea cumpărătorului de către Sîrbu Daniel demonstrează recepționarea mărfurilor indicate în facturile de plată de către ultimul. Faptul recepționării și semnării actelor de către Sîrbu Daniel a fost confirmat în ședința de judecată de către reprezentantul SRL „Organic Protect”, dar și de către martorii prezenți în ședința de judecată Bordian Vladimir, manager comercial în cadrul SRL „Organic Protect” și Știrbu Vitalie, director comercial al SRL „Organic Protect”. Ambii martori au declarat faptul că Sîrbu Daniel acționa în interesele GȚ „Sîrbu Sanda Ștefan” în calitate de director.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție observă că, concluziile expuse ale instanței de apel sunt contradictorii și nu este clară și motivată suficient soluția de respingere a acțiunii depuse de SRL „Organic Protect” împotriva GȚ „Sîrbu Daniel”, or, pe de o parte, instanța a constatat că s-a demonstrat cert recepționarea mărfurilor de către Sîrbu Daniel, care acționa din numele

GT „Sîrbu Daniel”, iar, pe de altă parte, a indicat că datoria nu poate fi încasată din contul acestuia.

În circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel a emis o decizie nemotivată și contradictorie, fapt ce indică incontestabil la încălcarea de către instanță a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială atât a apelurilor, cât și a cauzei deduse judecării.

Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Astfel, contrar standardelor procedurale recunoscute, instanța de apel a soluționat prezenta cauză fără să furnizeze răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre și nu s-a expus asupra tuturor pretențiilor din acțiune.

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European).

Se accentuează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivate. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Potrivit unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz c. Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Însă, la caz, instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea luată, circumstanțele constatate fiind apreciate drept o eroare judiciară, care nu putea fi corectată de instanța de recurs.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Organic Protect”.

Se casează integral decizia din 05 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Organic Protect” împotriva Gospodăriei Țărănești „Sîrbu Sanda Ștefan”, Gospodăriei Țărănești „Sîrbu Daniel” și a Sandei Sîrbu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității, amenzii pecuniare și a cheltuielilor de judecată, la cererea reconvențională depusă de Gospodăria Țărănească „Sîrbu Sanda Ștefan” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Organic Protect” cu privire la constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare și la cererea reconvențională depusă de Sîrbu Sanda împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Organic Protect” cu privire la constatarea nulității contractului de fidejusiune, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic